

การผลิตวารสารทางการเกษตรในประเทศไทย

นางสาว ศุภรดา รัตนกนกพร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-476-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17155964

THE PRODUCTION OF AGRICULTURAL PERIODICALS IN THAILAND

Miss Natha Ratanakanokporn

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

**Department of Library Science
Graduate School**

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-476-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผลิตวารสารทางการเกษตรในประเทศไทย
โดย นางสาว ภัฏฐา รัตนกนกพร
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.กาวร วิษรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ กล่อมจิตต์ พลายเวช)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ประดิษฐา สิริพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ณัฐรา รัตนกนภทร : การผลิตวารสารทางการเกษตรในประเทศไทย

(THE PRODUCTION OF AGRICULTURAL PERIODICALS IN THAILAND)

อ.ปริญญา : ศศ.พรพนมิมล กุลบุญ, 266 หน้า. ISBN 974-584-476-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวารสารทางการเกษตรที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทย ในด้านหน่วยงานผู้ผลิตวารสาร วัตถุประสงค์ในการผลิต ประเภทของวารสาร กำหนดออก เนื้อหาวิชา ของวารสาร กลุ่มผู้ใช้เป้าหมาย และวิธีการเผยแพร่วารสาร พร้อมทั้งศึกษาแหล่งผลิตวารสารทางการ เกษตรในด้านการดำเนินการผลิต ปัญหา และข้อเสนอแนะในการผลิตวารสาร

ผลการวิจัย สรุปได้ว่าวารสารทางการเกษตรที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทยส่วนใหญ่ผลิต โดยหน่วยงานราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ วารสารที่ผลิตส่วนใหญ่เป็นวารสาร วิชาการ โดยมีกลุ่มผู้ใช้เป้าหมายหลักคือ นักวิจัย นักวิชาการ และส่วนใหญ่มีเนื้อหาในสาขาสัตวศาสตร์ การเผยแพร่ใช้วิธีแจกเป็นอภินิพนธ์มากกว่าวิธีอื่น

ปัญหาสำคัญในการผลิตวารสารทางการเกษตร คือ ขาดบทความที่จะนำมาลง ผู้ผลิตวารสาร ใ้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตวารสาร ทั้งนี้ ผู้จัดทำควรติดต่อขอต้นฉบับจาก หลายๆ แหล่ง และควรมีบทความของกองบรรณาธิการสำรองไว้ ควรมีสิ่งตอบแทนแก่ผู้เขียนเรื่อง เพื่อ เป็นแรงจูงใจแก่ผู้เขียนในการส่งบทความลงเผยแพร่ในวารสาร ควรให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเป็นผู้ ตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับ และควรมีการประสานงานกับผู้เขียนเรื่อง เป็นอย่างดี บทความที่นำมาลงควรมีเนื้อหา ที่เป็นประโยชน์ทางด้านเกษตร สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาของเกษตรกรได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.....

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....

ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติกร..... *Ms. Smit*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *2 -*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C210501 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
KEY WORD: PRODUCTION / AGRICULTURE / PERIODICAL / THAILAND
NATHA RATANAKANOKPORN : THE PRODUCTION OF AGRICULTURAL PERIODICALS
IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. PANPIMON KOONLABOON.
266 pp. ISBN 974-584-476-4

The objectives of this research are to study the production sources for agricultural periodicals in Thailand, their publishing objectives, types of periodical, frequencies, contents, target audiences and distribution methods. The publishing processes, problems and recommendations of the agricultural periodicals production are also analysed.

Findings are that most of the agricultural periodicals in Thailand are produced by the government agencies. The main publishing objective is to disseminate scientific information to researchers and scientists. It is also found that most of the periodicals published are scholarly journals; the main subject matter is animal sciences and most periodicals are distributed free of charge.

The main problem of the agricultural periodicals production is lack of sufficient articles to be published in time. It is recommended that the editorial board should acquire articles from different sources and have them in hand. In order to encourage more inputs, honorarium should be provided to authors. It is also suggested that journal manuscripts be reviewed by subject specialists and should have good collaboration between the reviewers and authors. The articles published should emphasize on practical technology that can help solve the problems of the farmers.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2536 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์
พรหมพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ
อันมีคุณค่ายิ่ง อีกทั้งคอยติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่ กระตุ้นเตือนความ
มุ่งมั่นของผู้วิจัยตลอดมา ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสงศรี พัฒนกิจจำรูญ ประธานกรรมการสอบ
ซึ่งได้สละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอย่างละเอียด ตลอดจนให้แนวคิดอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ซึ่งทำ
ให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ท่านรองศาสตราจารย์กล่อมจิตต์ พลายเวช ท่านอาจารย์ประดิษฐา
ศิริพันธ์ ที่กรุณาแนะนำเพิ่มเติม และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณหน่วยงานผู้ผลิตวารสารทางการเกษตรต่างๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือ
ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ ขอขอบคุณอาจารย์โชคชัย เหลืองธวัชปราณีต ที่ได้
คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์พรหมเพ็ญ เครือไทย ดร.เพ็ญพรพรณ ศรีสกุลเสีว
คุณกัญญาคุณจัน ดอนละไพโร และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

ขอขอบคุณคุณสุจิต ชาญจวน คุณอรวรรณ รัตนพันธ์ คุณกมลพรพรณ จันโสด และคุณบุญส่ง
ศรีเจริญธรรม ที่ช่วยเหลือในด้านการจัดพิมพ์ด้วยความตั้งใจอย่างดียิ่ง จนวิทยานิพนธ์สำเร็จเป็น
รูปเล่มที่สมบูรณ์

ที่สุดนี้ขอขอบคุณ ดร.สมศรี งามวงศ์ชน และคุณสุภัฏญา รัตนพันธ์ สำหรับกำลังใจ
ความเอื้อเฟื้อ ความช่วยเหลือในทุกสิ่งทุกอย่าง ตลอดจนการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของผู้วิจัยเป็น
อย่างดี ตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยนี้

คุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ ผู้วิจัยขอมอบความดีนั้น
แก่บุพการีผู้ให้กำเนิด ผู้ให้การศึกษา และแก่คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่
ผู้วิจัยตลอดมา หากมีความผิดพลาดใดผู้วิจัยขอน้อมรับแต่ผู้เดียว

ณัฐรา รัตนกนกพร

เมษายน 2537

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
2 ปรัชญาวัฒนธรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของการเกษตร.....	11
เนื้อหาทางการเกษตร.....	12
ขอบเขตเนื้อหาทางการเกษตร.....	12
การแบ่งเนื้อหาสาขาเกษตร.....	12
ความสำคัญของสารนิเทศทางการเกษตร.....	18
กลุ่มผู้ใช้สารนิเทศทางการเกษตร.....	19
วารสารทางการเกษตร.....	21
ความสำคัญของวารสารทางการเกษตร.....	21
วัตถุประสงค์ของวารสารทางการเกษตร.....	22
ประเภทของวารสาร.....	22
การผลิตวารสารทางการเกษตร.....	26
หน่วยงานที่ผลิตวารสารทางการเกษตร.....	26
กระบวนการผลิตวารสาร.....	31
การเผยแพร่วารสาร.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 37
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 37
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 39
	การทดสอบเครื่องมือวิจัย..... 42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 44
	การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล..... 45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 46
	ตอนที่ 1 วารสารทางการเกษตรที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทย..... 48
	หน่วยงานผู้ผลิตวารสารทางการเกษตรและจำนวนวารสารที่ผลิต..... 48
	วัตถุประสงค์ในการผลิตวารสารทางการเกษตร..... 73
	ประเภทของวารสารทางการเกษตร..... 75
	กำหนดออกของวารสารทางการเกษตร ปีแรกที่ออก และภาษาที่พิมพ์..... 77
	เนื้อหาวิชาของวารสารทางการเกษตร..... 82
	กลุ่มผู้ใช้เป้าหมายของวารสารทางการเกษตร..... 103
	วิธีการเผยแพร่วารสารทางการเกษตร..... 105
	ตอนที่ 2 การดำเนินการผลิตวารสารทางการเกษตรในประเทศไทย..... 107
	ผู้ผลิตวารสารทางการเกษตรที่ตอบแบบสอบถาม..... 107
	การกำหนดแนวเรื่องเฉพาะในการจัดทำวารสารแต่ละฉบับ..... 109
	การจัดหาบทความเพื่อลงในวารสาร..... 117
	การคัดเลือกบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร..... 119
	ผู้คัดเลือกบทความที่นำมาตีพิมพ์..... 119
	หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร..... 121
	การจ่ายสิ่งตอบแทนแก่ผู้เขียนเรื่องในวารสาร..... 123
	การตรวจแก้ไขต้นฉบับ..... 128
	การจัดพิมพ์วารสาร..... 130
	โรงพิมพ์และระบบที่ใช้ในการพิมพ์วารสารทางการเกษตร..... 130
	การพิสูจน์อักษรวารสารทางการเกษตร..... 132
	จำนวนพิมพ์วารสารทางการเกษตร..... 134
	รูปแบบอื่นที่ออก..... 136
	ระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตวารสาร..... 138
	ปัญหาในการดำเนินการผลิตวารสารทางการเกษตร..... 148
	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการผลิตวารสารทางการเกษตร..... 160

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	163
	วารสารทางการเกษตรที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทย.....	163
	ผู้ผลิตวารสารทางการเกษตรและจำนวนวารสารที่ผลิต.....	163
	วัตถุประสงค์ในการผลิตวารสารทางการเกษตร.....	165
	ประเภทของวารสารทางการเกษตร.....	165
	กำหนดออกของวารสารทางการเกษตร ปีแรกที่ออก และภาษาที่พิมพ์.....	166
	เนื้อหาวิชาของวารสารทางการเกษตร.....	167
	กลุ่มผู้ใช้เป้าหมายของวารสารทางการเกษตร.....	168
	วิธีการเผยแพร่วารสารทางการเกษตร.....	169
	การดำเนินการผลิตวารสารทางการเกษตรในประเทศไทย.....	170
	การกำหนดแนวเรื่องเฉพาะในการจัดทำวารสารแต่ละฉบับ.....	170
	การจัดหาบทความเพื่อลงในวารสาร.....	170
	การคัดเลือกบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร.....	171
	การจ่ายสิ่งตอบแทนแก่ผู้เขียนเรื่องในวารสาร.....	171
	การตรวจแก้ไขต้นฉบับ.....	172
	การจัดพิมพ์วารสาร.....	172
	ระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตวารสารทางการเกษตร.....	173
	ปัญหาในการดำเนินการผลิตวารสารทางการเกษตร.....	174
	ข้อเสนอแนะในการดำเนินการผลิตวารสารทางการเกษตร.....	176
	การทดสอบสัมฤทธิ์ฐาน.....	176
	ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย.....	177
	ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานผู้ผลิตวารสารทางการเกษตร.....	177
	ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณาธิการห้องสมุดทางการเกษตร.....	178
	ข้อจำกัดในการวิจัย.....	178
	แนวทางการวิจัยในอนาคต.....	178
	รายการอ้างอิง.....	179
	ภาคผนวก	
	ก. แบบบันทึกข้อมูล.....	183
	ข. แบบสอบถามผู้ผลิตวารสารทางการเกษตร.....	187
	ค. รายชื่อวารสารทางการเกษตรจำแนกตามประเภทของวารสาร.....	195
	ง. นามานุกรมแหล่งผลิตวารสารทางการเกษตรในประเทศไทย.....	236
	ประวัติผู้เขียน.....	266

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 วารสารทางการเกษตรจำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	49
2 ประเภทของหน่วยงานผู้ผลิตวารสารทางการเกษตร.....	62
3 หน่วยงานผู้ผลิตวารสารทางการเกษตร จำแนกตามชื่อหน่วยงาน และจำนวนวารสารที่ผลิต.....	64
4 วัตถุประสงค์ในการผลิตวารสารทางการเกษตร.....	74
5 ประเภทของวารสารจำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	76
6 กำหนดออกของวารสารทางการเกษตร จำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	78
7 แสดงการผลิตวารสารทางการเกษตรในช่วงปีต่างๆ ช่วงละ 5 ปี จำแนกตามหน่วยงานผู้ผลิต.....	80
8 วารสารทางการเกษตร จำแนกตามภาษาที่พิมพ์.....	81
9 เนื้อหาวิชาวารสารทางการเกษตรจำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	83
10 เนื้อหาวิชาของวารสารทางการเกษตร.....	85
11 แสดงเนื้อหาวิชาที่อยู่ในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา จำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	100
12 กลุ่มผู้ใช้เป้าหมายของวารสารทางการเกษตร จำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	104
13 วิธีเผยแพร่วารสารทางการเกษตร จำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	106
14 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของหน่วยงานผู้ผลิต.....	108
15 การกำหนดแนวเรื่องเฉพาะในการจัดทำวารสารแต่ละฉบับ.....	110
16 การจัดหาบทความเพื่อลงในวารสาร.....	118
17 ผู้คัดเลือกบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร.....	120
18 หลักเกณฑ์การคัดเลือกบทความ.....	122
19 การจ่ายสิ่งตอบแทนแก่ผู้เขียนเรื่องลงในวารสาร.....	124
20 สิ่งตอบแทนที่ผู้เขียนเรื่องได้รับ.....	126
21 การตรวจแก้ไขต้นฉบับ.....	129
22 โรงพิมพ์และระบบที่ใช้ในการพิมพ์วารสาร.....	131
23 การพิสูจน์อักษร.....	133
24 จำนวนพิมพ์วารสารทางการเกษตร.....	135
25 รูปแบบของวารสารทางการเกษตร.....	137

ตารางที่	หน้า
26 การกำหนดระยะเวลาในการผลิตวารสารในแต่ละชั้นตอน.....	139
27 ชั้นตอนการผลิตที่ใช้เวลามากที่สุด.....	141
28 ระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตวารสาร.....	143
29 จำนวนวารสารที่ออกเกินกำหนด.....	145
30 ระยะเวลาที่เกินกำหนด.....	147
31 ปัญหาการผลิตวารสารทางการเกษตร.....	149
32 ปัญหาการจัดหาบทความ.....	151
33 ปัญหาการคัดเลือกบทความ.....	153
34 ปัญหาการตรวจแก้ไขต้นฉบับ.....	155
35 ปัญหาการจัดพิมพ์.....	157
36 ปัญหาอื่นๆ.....	159

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย